

HERRIE OP DE GROEP?



Kijk eens naar GELUIDKLIMAAT

Kinderen gillen graag. In het vuur van het spel, uit frustratie of gewoon omdat het zo leuk is dat je zoveel geluid kan produceren. Dat levert stress op, niet alleen bij andere kinderen, maar ook bij pedagogisch medewerkers. Gelukkig is er iets aan te doen: verander het gedrag én de akoestiek in de ruimte. Een goed geluidklimaat zorgt ervoor dat iedereen zich prettiger voelt.

TEKST CARLA OVERDUIN FOTO ATTENTION ACOUSTICS

Wat is een gezond geluidklimaat en wanneer moet je je zorgen maken? Ideaal is een geluidsniveau van maximaal 35 decibel. Hoger dan 40 decibel wordt als hinderlijk ervaren, terwijl bijvoorbeeld op scholen vaak de grens van 80 decibel wordt overschreden. Wie dagelijks langere

tijd aan zoveel geluid wordt blootgesteld, kan gezondheidsklachten krijgen. Als kindercentrum streef je dan ook naar zo'n 35 decibel. Hoe weet je of je goed zit qua geluidklimaat? Je hoeft niet met een geluidsmeter in de weer; de vuistregel is dat je elkaar gewoon nog

goed kunt verstaan. Bespreek dit eens met het team. Hoe vaak komt het voor dat je je stem moet verheffen om met kinderen, ouders of collega's te praten? En hoe vaak hoor je van ouders dat kinderen erg vermoeid of gestrest thuiskomen?

GEDRAG

Kom je tot de conclusie dat je elkaar regelmatig nauwelijks verstaat, dan is het tijd voor maatregelen. Vooral in bso's kan het luidruchtig zijn. Dit zijn grotere groepen kinderen, die net uit school komen waar ze een hele dag moesten stilzitten. Ze willen ontladen, hun energie kwijt en daarbij hoort rennen, ravotten en gillen. Kun je iets doen aan dit gedrag? Pedagoog Esther van der Leek coacht onder de noemer Pedagogisch Hart ouders en pedagogisch medewerkers. 'Als er veel wordt geschreeuwd is er vaak meer aan de hand. Een beetje gillen uit enthousiasme of blijdschap



hoort bij kinderen, maar soms hebben pedagogisch medewerkers het gevoel dat ze de grip op de groep kwijtraken. Wat je vooral niet moet doen is proberen er bovenuit te komen, dan wordt het nóg onrustiger. Meestal wordt er ingezoomd op het kind, maar kijk eerst naar je eigen gedrag. Hoe rustiger de pedagogisch medewerker, hoe rustiger de groep. Kijk ook met een brede blik naar de situatie. Wanneer wordt er gegild en door wie? Is de speelomgeving niet uitdagend genoeg? Daar kan je iets aan doen. Of zijn er situaties waarbij je de structuur even loslaat en veel onrust ontstaat, bijvoorbeeld bij wachtmomenten? Als kinderen moeten wachten tot iedereen aangekleed is om naar buiten te gaan worden ze onrustig en luidruchtig. Makkelijk op te lossen: zing een liedje, doe een spel, bedenk een raadsel. Houd de kinderen bezig.'

GROEPSREGELS

Daarnaast is het belangrijk om groepsregels te hebben. 'Niet te veel, maar een paar duidelijke regels. Eén daarvan is: binnen gebruik je je rustige stem. Als een kind veel gilt zonder echte aanleiding, dan kan je daarover praten. Leg de regels uit en vertel waarom het niet fijn is voor anderen als je veel schreeuwt. De kinderopvanggroep is een prachtige leeromgeving voor gedrag.' Esther raadt aan om ook ouders hierbij te betrekken. 'Praat met hen. Ouders hebben wellicht waardevolle informatie. Zit er meer achter het gedrag? Trek het pedagogisch beleid door naar thuis.'

Zijn er ook momenten waarop de kinderen even helemaal los mogen en gillen zoveel ze willen? 'Buiten is geluid minder vervelend, dus als kinderen in hun spel lawaaiig zijn, hoef je niets te doen. Het is belangrijk dat kinderen zich mogen uitleven, zodat ze op andere momenten ook weer rustig kunnen zijn. Maak hierover afspraken met je collega's en trek één lijn: wanneer grijpen jullie in.'

GELUIDSHINDER

Geluidshinder in de kinderopvang wordt pas de laatste jaren erkend, zegt akoestisch specialist Job van Aarle van Atten-

TIPS

- > Op www.kinderopvang-werkt.nl van FCB vind je een checklist geluidshinder (zoek op 'geluid').
- > Veel gegil en onrust op de groep? Kijk eens rond. Is de omgeving uitdagend genoeg?
- > Maak wachtmomenten leuk. Zing een lied, doe een spel en blijf beschikbaar.
- > Hanteer duidelijke groepsregels. Binnen gebruik je een rustige stem, dan kan je elkaar goed verstaan. Geef zelf het goede voorbeeld.
- > Buiten mag meer worden gegild. Als dat is uit enthousiasme, geen probleem. Als schreeuwen een gewoonte wordt, praat je met de kinderen. Vaker naar buiten gaan en veel bewegen dragen sowieso bij aan een rustige groep.
- > Denk na over geluidwerende maatregelen. Verbeter de akoestiek. Gordijnen en kleden helpen een beetje, geluidsabsorberende panelen nemen 90 procent geluid weg.

tion Acoustics in Best. 'De kinderopvang streeft al jaren naar een beter binnenklimaat met schonere lucht en beter licht, maar over geluidsoverlast is weinig bekend. Terwijl je er echt iets tegen kunt doen.'

'Wat je vooral niet moet doen is proberen er bovenuit te komen'

Attention Acoustics werkt samen met 12 kindercentra. 'De interesse voor een beter geluidklimaat groeit,' aldus Job. 'Ik heb inmiddels zo'n honderd organisaties gesproken en ongeveer de helft van de locatiemanagers zegt dat pedagogisch medewerkers klagen over geluid. Wij willen alle kinderen een gelijk speelveld bieden. Drukke kinderen mogen even luidruchtig zijn, maar dat mag niet ten koste gaan van kinderen die slecht tegen prikkels kunnen en rust nodig hebben. Elk kind moet zichzelf kunnen zijn.'

SLIMME AANPASSINGEN

Slimme aanpassingen in de ruimte helpen bij een goed geluidklimaat. Wat kan je doen in de inrichting? 'De oplossing wordt vaak gezocht in gordijnen of een

kleedje. Dit zijn relatief dunne materialen: het absorbeert hoge tonen met een korte golflengte, maar de midden- en lage tonen niet. Daarom is het niet geschikt als akoestisch absorptiemateriaal. Speciale panelen aan het plafond of hoog aan de muur kunnen tot 90 procent geluid absorberen. Ze worden niet door kinderen aangeraakt, dus ze worden niet vies en gaan niet kapot.'

De mogelijkheden zijn divers. Van vrolijk gekleurde panelen, die de ruimte *artsy* maken tot prints van bloemen, fruit of wolken. Ze vangen niet alleen geluid af, maar geven ook sfeer of communiceren een boodschap. De akoestische voorzieningen zijn veelal duurzaam gemaakt, met gerecycled materiaal. Ze zijn opgebouwd uit berkenhouten of aluminium frames met gerecycled katoen als absorberend materiaal. Panelen, die tot dertig centimeter onder het plafond hangen, vangen bovendien ook weerkaatsend geluid op. 'Elke ruimte en elke groep is anders,' aldus Job. 'Het is altijd maatwerk. Hoe groot is de groep en in welke hoek spelen de kinderen het luidruchtigst?' De kosten beginnen bij zo'n € 1500 per ruimte. 'Dat is een investering, maar een goed geluidklimaat zorgt voor een fijnere omgeving en verlaagt het ziekteverzuim met 6 tot 12 procent. En dat is een flinke kostenbesparing.' <